

PITANJA I ODGOVORI

Zdravo radno mjesto kao pojam sve je prisutniji u dnevnoj poslovnoj komunikaciji. Najvažnije je konkretno postupanje i praktično provođenje postupaka koje nalaže zdravo radno mjesto. Da je skrb za radno aktivnu populaciju sve prisutnija u svim potrebnim dimenzijama možemo vidjeti iz dana u dan. Konačno se počinje razumijevati da zdravlje radnika nije samo bogatstvo radnika i njegove obitelji, nego dobrobit za poslodavca i državu.

Prateći mjesečna izvješća o radu doktora specijalista medicine rada uočili smo različito postupanje i obavljanje kontrolnih pregleda u različitim razdobljima, a neposrednom komunikacijom također je uočeno različito tumačenje pojedinih pojmova. Zato je Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (u nastavku: Zavod) u Odluku o osnovama za sklapanje ugovora o provođenju specifične zdravstvene zaštite ugradio i jasno definirao pojmove prethodnih pregleda, periodičnih, kontrolnih i izvanrednih pregleda te utvrdio rokove za njihovo provođenje. Na taj način Zavod upućuje u pravilno i ujednačeno postupanje na području cijele Republike Hrvatske. Namjera nam je ne samo ujednačavanje prakse nego i osiguranje dostupnosti ovog oblika zdravstvene zaštite pod istim uvjetima svim korisnicima.

Zavod kontinuirano analizira stanje u primjeni propisa putem svojih ustrojstvenih jedinica,

predstavnik poslodavaca i osiguranih osoba. Na taj način otklanjamo uočene nejasnoće i rješavamo situacije u kojima se neki poslodavci ili institucije ne snalaze, iako su uređene odgovarajućim propisima. Također ističemo da ako se radi o pitanjima od većeg interesa ili za više poslodavaca, informacije objavljujemo na našim internetskim stranicama.

Kako je zadnjih dana u središtu pozornosti problematika vezana uz katastrofalne poplave u Slavoniji, smatrali smo potrebnim podsjetiti neke institucije o načinu osiguranja i ostvarivanja prava s osnova ozljede na radu i profesionalne bolesti za osobe koje su kao profesionalci ili volonteri angažirane na zahtjevnim poslovima otklanjanja posljedica od nezapamćenih poplava. Osobe koje nesebično pomažu u ovoj katastrofi moraju imati sigurnost i osiguranje za slučaj ozljede ili profesionalne bolesti.

1. Kako su prema novoj Odluci o osnovama za sklapanje ugovora o provođenju specifične zdravstvene zaštite uređeni periodični, odnosno kontrolni pregledi?

Periodični pregledi radnika definirani su člankom 6., stavkom 4. Odluke o osnovama za sklapanje ugovora o provođenju specifične zdravstvene zaštite radnika (u daljnjem tekstu: Odluka) koja je objavljena u Narodnim novinama, broj 47/14.

U smislu navedene Odluke periodični pregledi radnika jesu pregledi u cilju redovitog praćenja i ocjenjivanja zdravstvenog stanja radnika koji rade na poslovima s posebnim uvjetima rada, a koji su obavljani u roku propisanom važećim Pravilnikom o poslovima s posebnim uvjetima rada, propisima zaštite zdravlja i sigurnosti na radu te drugim zakonima i propisima, odnosno koji su obavljani do najviše 30 dana prije isteka tog roka.

U slučajevima kada radnici iz opravdanih razloga nisu bili u mogućnosti periodične preglede obaviti u propisanim rokovima (primjerice zbog bolovanja, korištenja roditeljskog dopusta, elementarnih nepogoda), preglede mogu obaviti prestankom navedenih okolnosti, no prije stupanja na poslove s posebnim uvjetima rada. U takvim slučajevima troškove obavljenih pregleda također će snositi Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje.

Kontrolni zdravstveni pregledi radnika u smislu članka 6., stavka 5. jesu pregledi koji se obavljaju unutar roka od 6 mjeseci od posljednjeg obavljenog periodičnog pregleda, u slučajevima kada se iz medicinskih razloga nije mogla donijeti konačna ocjena o zdravstvenoj sposobnosti radnika s obzirom na odstupajuće vrijednosti nalaza pretraga u sklopu periodičnog pregleda, a očekuje se stabiliziranje odstupajućih vrijednosti na normalu.

Troškovi kontrolnih pregleda radnika terete sredstva Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

2. Na koji način se za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti osiguravaju pripadnici dobrovoljnih snaga zaštite i spašavanja?

Prava za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti osiguravaju se i članovima dobrovoljnih snaga zaštite i spašavanja, i to:

- osobama koje sudjeluju u akcijama spašavanja ili zaštiti i spašavanju u slučaju prirodnih i drugih nepogoda,
- osobama koje kao članovi terenskih sastava sudjeluju u spašavanju i zdravstvenoj zaštiti u prirodnim i drugim nepogodama i nesrećama (poplave, potresi i sl.),

- osobama koje ispunjavaju obvezu sudjelovanja u civilnoj zaštiti ili obvezu sudjelovanja u službi motrenja i obavješćivanja.

Za navedene osobe, u predmetnim okolnostima, potrebno je podnijeti prijavu na obvezno zdravstveno osiguranje za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti. Prijavu su obvezni podnijeti organizatori navedenih aktivnosti, odnosno Državna uprava za zaštitu i spašavanje, sukladno članku 16., stavku 2. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (N.N., br. 80/13. i 137/13.).

U slučaju ozljede na radu ili profesionalne bolesti osigurane osobe - člana dobrovoljnih snaga zaštite i spašavanja, nastale za vrijeme obavljanja zadataka u navedenim okolnostima, prijavu o ozljedi na radu, odnosno profesionalnoj bolesti, zbog utvrđivanja i ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja navedene osobe, podnosi organizator predmetnih aktivnosti, tj. podnositelj prijave na obvezno zdravstveno osiguranje za slučaj ozljede na radu ili profesionalne bolesti.

3. Djelatnica tvrtke nalazi se na bolovanju zbog priznate dijagnoze ozljede na radu. Zbog zdravstvenih tegoba i nastavne medicinske dokumentacije, njezin izabrani liječnik upućuje na mogućnost postojanja dodatne dijagnoze, a koja je najvjerojatnije nastala tijekom događaja koji je rezultirao ozljedom na radu. Na koji način djelatnica može ostvarivati prava iz zdravstvenog osiguranja za slučaj ozljede na radu osim navedene dodatne dijagnoze?

Pod dopunskom dijagnozom priznate ozljede na radu podrazumijeva se dijagnoza koja je nastala istom ozljedom na radu, ali nije istovremeno i verificirana u postupku utvrđivanja i priznavanja ozljede na radu.

Postupak priznavanja dopunske dijagnoze provodi se sukladno odredbama Pravilnika o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti, na osnovi zahtjeva osigurane osobe ili njezinog izabranog doktora. Zahtjev se podnosi regionalnom uredu,

odnosno područnoj službi Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, nadležnoj prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta osigurane osobe. Uz zahtjev je potrebno priložiti i presliku odgovarajuće medicinske dokumentacije.

Na osnovi provedenog postupka osiguranoj osobi izdaje se rješenje u upravnom postupku kojim se odlučuje o priznavanju ili nepriznavanju predmetne dijagnoze dopunskom dijagnozom ozljede na radu.

4. Poslodavac je uputio radnike – čuvare na pregled izabranom doktoru specijalisti medicine rada poštujući odredbe Pravilnika o načinu utvrđivanja opće i posebne zdravstvene sposobnosti čuvara i zaštitara u privatnoj zaštiti, sukladno kojem je rok za ponovni pregled radnika koji rade kao čuvari 5 godina. Nadležna ordinacija medicine rada mišljenja je da je poslodavac zakasnio sa slanjem radnika na pregled, budući da je prema Pravilniku o poslovima s posebnim uvjetima rada rok za ponovnu provjeru zdravstvene sposobnosti radnika koji rade poslove čuvanja ljudi i imovine vatrenim oružjem 24 mjeseca. Koje je ispravno tumačenje?

U predmetnom slučaju primjenjuje se Pravilnik o načinu utvrđivanja opće i posebne zdravstvene sposobnosti čuvara i zaštitara u privatnoj zaštiti (N.N., br. 38/04., 106/04., 38/08. i 16/11.).

Navedeno je u skladu s odredbama članka 3., stavka 1., točke 19. te članka 3., stavka 3. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada (N.N., br. 5/84.) kojima je propisano da su poslovi s posebnim uvjetima rada i poslovi koji su kao takvi određeni važećim odredbama posebnih propisa te za obavljanje kojih radnici moraju ispunjavati uvjete propisane tim propisima.

U skladu sa člankom 4., stavkom 1. Pravilnika o načinu utvrđivanja opće i posebne zdravstvene sposobnosti čuvara i zaštitara u privatnoj zaštiti, radnici koji obavljaju poslove čuvara dužni su periodični pregled obaviti svakih pet godina.

Napominje se da je donošenje Pravilnika o načinu utvrđivanja opće i posebne zdravstvene sposobnosti čuvara i zaštitara u privatnoj praksi derogiralo odredbu članka 3., stavka 1., točke 15. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada, a prema kojoj je rok za periodični pregled navedenih radnika bio 2 godine.

*Veronika Laušin, dr. med.
Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Zagreb*